

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D. a JUDr. Aleše Korejtky ve věci **žalobce: Povodí Labe, státní podnik, IČ 70890005**, se sídlem Víta nejedlého 951/8, Hradec Králové 3, **proti žalovanému: Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, **v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.10.2015, č.j. 68449/ODSH/2015-Sv**

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl v souladu s ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále s.ř.), odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Chrudim (dále správní orgán I. stupně) ze dne 3.7.2015, č.j. CR 037963/2015 ODP/KL. Tímto rozhodnutím přitom správní orgán I. stupně uložil žalobci v souladu s ust. § 35 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále zákon o pozemních komunikacích), povinnost provést nezbytná opatření ke stabilizaci skalního svahu nad silnicí III/337 65, nacházejícího se na pozemku p.č. 532/6 v k.ú. Křižanovice, kdy rovněž vymezil, která opatření mají být učiněna v termínu do 60 dní ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí a která mají být provedena nejpozději do 31.12.2017. Ve výroku II. poté

dle ust. § 66 odst. 2 s.ř. zastavil řízení podle ust. § 35 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, jelikož odpadl důvod k řízení.

Své rozhodnutí odůvodnil žalovaný tím, že se v dané věci jednalo o situaci předpokládanou ust. § 35 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, jelikož vzniklo nebezpečí pro předmětnou komunikaci z jednání žalobce v pozici vlastníka nemovitostí v jejím sousedství, když zanedbal řádnou údržbu. Rovněž přitom přihlédl k historickým souvislostem, kdy byla tato komunikace vystavěna při stavbě přehrady Křižanovice, resp. přehradní hráze, kvůli čemuž muselo dojít k odtěžení původního skalního masivu, který však nebyl od této doby udržován. Díky tomu došlo k současnému stavu svahu. Odkázal rovněž na Výměr Zemského národního výboru v Praze ze dne 24.3.1947 (dále „Výměr“), který byl podkladem pro tuto výstavbu, v němž je právnímu předchůdci žalobce uložena povinnost zajistit svah vhodným způsobem tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost jízdy na silnici. Dále uvedl, že správní orgán I. stupně postupoval zcela v souladu se zákonem, když řízení dle ust. § 35 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích zastavil, jelikož byla věc vyřízena dle ust. § 35 odst. 1 téhož zákona a důvod tohoto řízení proto odpadl, přičemž správní orgán I. stupně pouze vtělil daný výrok do svého rozhodnutí, což není vadou, která by měla za následek jeho nezákonnost.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonem stanovené lhůtě dle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen s.ř.s.) žalobu ke zdejšímu soudu, jíž se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobce v žalobě namítal, že je napadené rozhodnutí nesprávné, když se žalovaný s odvoláním, resp. námitkami žalobce nevypořádal dostatečným způsobem a když až dogmaticky považuje povinnost odstraňovat zvětralou horninu a náletové dřeviny za povinnost vlastníka pozemku, na které se skalní masiv nachází, aniž by uvedl, co jej k tomu vede. Dle názoru žalobce navíc došlo k nesprávné aplikaci ust. § 35 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, když by daným výkladem došlo k přesunu povinnosti vlastníka komunikace stanovených zákonem o pozemních komunikacích na vlastníky sousedních pozemků. Dle názoru žalobce je sice jeho povinností pozemek spravovat, ovšem nemělo by to překročit běžnou míru správy obdobných nemovitostí, která nesousedí s komunikací. Je to naopak vlastník komunikace, komu je uložena zákonná povinnost chránit komunikaci před vnějšími vlivy a udržovat ji. I samotné ust. § 35 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích uvádí, že je vlastník přilehlých pozemků povinen strpět zásahy vlastníka komunikace na svém pozemku spočívající v opatření proti padání kamenů, pokud byl tento jev způsoben působením přírodních vlivů. Žalobce odkázal přitom na stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 3.12.2012, sp. zn. 2984/2012/OP/MBČ, ze kterého vyplývá, že se považuje zvětvávání skalního masivu za působení přírodních vlivů a že by mělo být povinností vlastníka komunikace vyhodnocování a odstraňování rizik provozu na komunikaci.

Žalovaný se pak dle žalobce nevypořádal ani s námitkou, že takovéto práce jsou uloženy podzákonným předpisem právě vlastníkovi komunikace. Konečně žalobce uvedl, že je rovněž irelevantní i argumentace žalovaného historickými souvislostmi, kdy by ad absurdum byly obce povinny hradit údržbu obchvatů kolem svých území, protože vznikly za účelem nezatežování území obce dálkovou dopravou. Z uvedených důvodů proto žalobce navrhl zrušení žalovaného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na názoru, že rozhodnutí v předmětné věci bylo vydáno na základě úplných a přesně zjištěných skutečností, kdy se v napadeném rozhodnutí

vyrovnal se všemi námitkami žalobce, a navrhl zamítnutí žaloby. Žalobce jako vlastník pozemku zanedbal svoje povinnosti, kdy lze toto jednání (opomenutí) hodnotit jako rozhodující pro vznik nebezpečí pro přilehlou komunikaci. Navíc byla žalobci tato povinnost uložena Výměrem, není tedy možné, aby se domáhal ochrany toliko běžné míry údržby jeho pozemku. Rovněž dané historické souvislosti vzniku komunikace jsou ve věci rozhodující, když byla žalobci uložena povinnost udržovat pozemek tak, aby nedošlo k ohrožení komunikace pravomocným rozhodnutím, právě výše zmíněným Výměrem.

K další námitce žalobce týkající se úpravy podzákoných právních předpisů poté uvedl, že ust. § 9 vyhlášky č. 104/1997 Sb. pouze stanoví, že je cílem údržby a oprav odstranit závady ve sjízdnosti, opotřebení nebo poškození komunikace, jejích součástí a příslušenství. Rozsah a obsah je pak uveden v příloze 5 tohoto předpisu. Dané ustanovení tedy taxativně uvádí, co je předmětem údržby a opravy, kdy přilehlá skála u silnice není ani komunikací ani její součástí či příslušenstvím (§ 12 a §13 zákona č. 13/1997 Sb.). Z tohoto důvodu není možné tuto úpravu na danou věc aplikovat. Zmíněné stanovisko Veřejného ochránce práv se pak dotýkalo ust. § 29 zákona o pozemních komunikacích, tedy odstranění překážky na pozemní komunikaci, nikoli ust. § 35 téhož zákona. Žalovaný přitom nezpochybňuje, že zvětrávání skalního masivu bylo zapříčiněno působením přírodních vlivů, na druhou stranu to však byl žalobce, komu byla zmíněným Výměrem uložena povinnost zajistit ji vhodným způsobem tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost jízdy na silnici. Žalobce však neučinil žádné opatření.

Krajský soud po zjištění, že žaloba byla proti pravomocnému rozhodnutí žalovaného podána oprávněnou osobou (§ 65 s.ř.s.), v zákonem stanovené lhůtě (§ 72 odst. 1 s.ř.s.) a po zjištění, že je žaloba přípustná (§ 68 s.ř.s.), přezkoumal napadané rozhodnutí v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů (§ 71 odst. 1 písm. d a §75 odst. 2 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při přezkoumávání rozhodnutí přitom krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§75 odst. 1 s.ř.s., přičemž o věci rozhodl ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, jelikož s tímto postupem žalobce souhlasil a žalovaný se v dané lhůtě nevyjádřil.

Z obsahu správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 9.7.2014 Správa a údržba silnic Pardubického kraje oznámila správnímu orgánu I. stupně zdroj ohrožení silnice III/33765 v k.ú. Křižanovice a zdroj rušení provozu na této silnici, a to zhoršený stav skalního masivu na pozemku p.č. 532/6, ostatní plocha, v k.ú. Křižanovice ve vlastnictví ČR, s nímž hospodářá žalobce. Toto oznámení přitom podložila komunikací se žalobcem týkající se možné nápravy situace.

Žalobce zaslal správnímu orgánu I. stupně podnět k zahájení řízení o provedení nezbytných opatření k zabránění padání kamenů na místní komunikaci III/33765 na daném pozemku dne 4.9.2014. I tento podnět byl podložen komunikací mezi žalobcem a Správou a údržbou silnic o možnostech nápravy, kdy svůj podnět opřel o vypracované Inženýrskogeologické posouzení a rámcový návrh stabilizace skalního svahu, který si nechal v dubnu r. 2009 vypracovat Ing. J. P., odpovědným geologem pro inženýrskou a environmentální geologii. Z daného Inženýrskogeologického posouzení a rámcového návrhu stabilizace skalního svahu plyne, že je předmětný skalní svah výsledkem terénních úprav spojených s výstavbou přehrady a blízké silniční komunikace, kdy zářez pro nově budovanou

silnici „ukrojil“ z původní podoby mrazového srubu několik metrů horninového masivu a patrně zvětšil strmost líce oproti původnímu tvaru. Skalní svah je tvořen žulou, jejíž horninová materie je tvrdá a odolná proti zvětrávání, dané území je pak hydrogeologicky poměrně málo aktivní. Horninový masiv je porušen převážně trhlinami a puklinami tektonického původu, jejichž rozrušování pokračovalo atmosférickými vlivy a biologickými činiteli (kořenovým systémem stromů a keřů). **Nejvýznamnějším biologickým činitelem s rozrušujícím účinkem jsou pak náletové dřeviny, jejichž kořenový systém využívá živiny ze zvětralin a proniká za vlhkostí do puklinového systému horniny a klínovitě jej tak rozvolňuje.** Ovlivnění svahu vodou je minimální, voda se zde nezdržuje a sněhová příkrývka může pravidelně odtávat, ke zvětrávání tak dochází mrazovými vlivy. Finální podobou zvětrávání jsou uvolněné ostrohranné kameny až balvany do hmotnosti až 50 kg, tj. jedná se o oblast se slabě a středně narušenou stabilitou. Na základě těchto zjištění poté zpracovatel navrhl rámcový návrh stabilizace spočívající zejména v odstranění uvolněných kamenů, náletových dřevin, vyčištění úžlabin a instalaci odpovídajících zábran.

Na základě výše uvedeného správní orgán I. stupně dne 19.1.2015 oznámil zahájení řízení ve věci dle ust. § 35 odst. 1 a 2 zákona o pozemních komunikacích a nařídil ústní jednání na místě samém na 26.2.2015. Při ústním jednání Ing. P. doplnil své posouzení v tom smyslu, že dochází k rozvolňování povrchové partie a samovolnému uvolňování částí velikostí kamenů až balvanů, kdy je zde vzhledem ke strmé geometrii svahu extrémní riziko uvolnění kamenů a balvanů z výšky až 25m s nebezpečím dopadu na silnici. Za poslední sledované období se navíc nestabilní stav zhoršil a v některých částech je v kategorii havárie.

Součástí spisu je rovněž Výměr – Podklad vodoprávního a vyvlastňovacího řízení Zemského národního výboru v Praze ze dne 24.3.1947, č.j. I/3b-187/4-1947 ve věci Vysokotlaké vodní elektrárny na Chrudimce u Křižanovic (Práčova). Na základě tohoto výměru stát jako stavebník provedl v rámci dvouletého budovatelského plánu projekt na využití vodní síly řeky Chrudimky u Křižanovic, zřízení nádrží a s tím spojených zařízení. **Mimo jiné také na základě tohoto výměru došlo ke zrušení mostu přes řeku Chrudimku na okresní silnici Křižanovice-Hradiště, který byl nahrazen předmětnou komunikací vedenou po koruně hráze o šíři 6 m opatřenou odvodňovacím rigolem a zřízenou takovým způsobem, aby zemní práce nebyly příliš nákladné, přičemž však bylo uloženo, aby byly zářezové svahy zajištěny tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost na silnici.**

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla žalobci uložena povinnost provést nezbytná opatření ke stabilizaci předmětného skalního svahu, a to v rozsahu, jež plně vychází z výše uvedeného vypracovaného Inženýrského posouzení a rámcového návrhu. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že došlo k naplnění ust. § 35 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Zprvce zde již neprobíhá výstavba této silnice, zadruhé je provozně málo vytížená (není na ni prováděno ani celostátní sčítání vozidel) a zatřetí nedošlo ani k prokázání jiných přírodních vlivů, když nejsou důkazy o tom, že by došlo např. k nadměrným srážkám, není tedy naplněn předpoklad první věty tohoto ustanovení a není zde žádný důvod ke strpění opatření ze strany vlastníka komunikace. Vlastní skalní masiv přitom není ani součástí silnice III/337 65 – je oddělen odvodňovacím rigolem z kamenné dlažby (§ 11 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích). Je však naplněn předpoklad druhé věty daného ustanovení, když dané nebezpečí vzniklo jednáním vlastníka příslušného pozemku – neprováděním řádné údržby. Žalobci totiž bylo Výměrem uloženo, aby svah zajistil tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost na silnici, ten však neučinil žádné adekvátní opatření. Vzhledem k tomu, že

správní orgán I. stupně uložil dané opatření žalobci, zastavil ve věci výrokem II. tohoto rozhodnutí řízení dle ust. § 35 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém uplatnil obdobné námitky jako v žalobě. Žalovaný se se zjištěným skutkovým stavem a s právním názorem správního orgánu I. stupně ztotožnil.

Krajský soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí sdílí právní názor žalovaného vyslovený v jeho rozhodnutí i právní názor vyslovený v rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Smyslem soudního přezkumu přitom není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody s názorem soudu a odůvodněním napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění, jak již setrvale rozhoduje Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“ - viz např. rozsudek NSS ze dne 27.7.2007, č.j. 8 Afs 75/2005-130; rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz).

K jednotlivým žalobním námitkám žalobce krajský soud uvádí následující argumentaci.

Nejprve je ve věci nutné uvést, že se v případě silnice č. III/337 65 jedná dle ust. § 8 zákona o pozemních komunikacích o veřejně přístupnou komunikaci určenou k užití silničními a jinými vozidly a chodci, která je zařazena do silnic III. třídy. Těleso silnice je přitom ohraničeno jejím spodním okrajem a vnějšími okraji stavby, kterými jsou vnější okraje zaoblených hran zářezů či zaoblených pat náspů, vnější hrany silničních nebo záchytných příkopů nebo rigolů nebo vnější hrany pat opěrných zdí, tarasů, koruny obkladních nebo zárubních zdí nebo zářezů nad těmito zdmi (§11 odst. 2 téhož zákona). V tomto případě je silnice ohraničena odvodňovacím rigolem z kamenné dlažby, jenž tvoří součást této silnice (§ 12 odst. 1 písm. c/ téhož zákona), přičemž k ní z rozhodné strany nepřiléhá žádný silniční pomocný pozemek (§ 11 odst. 5 téhož zákona). Lze tedy uzavřít, že daný svah není součástí ani příslušenstvím (§ 13 téhož zákona) předmětné silnice, jelikož je od silnice oddělen právě zmíněným odvodňovacím rigolem a nespadá pod zákonem definované součásti a příslušenství silnice.

Ust. § 35 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích uvádí, že jsou vlastníci nemovitostí v sousedství dálnice, silnice a místní komunikace povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dálnice, silnice a místní komunikace nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne silniční správní úřad. Toto ustanovení slouží k ochraně pozemních komunikací před nebezpečími, které jim hrozí vnějšími vlivy. Důvodová zpráva k ust. § 35 předmětného zákona uvádí, že ohrožení vzniká nejčastěji při sesuvu skal a půdy, pádu kamení a stromů, těžbě kamene, šterku, písku, dřeva, hlíny apod., provozu pil a skládek dřeva, stavební a zemědělské činnosti všeho druhu a při úpravách odtokových poměrů a vodních toků, při jejich údržbě, popř. při jejich zanedbání.

Vlastníkovi komunikace je tak umožněno, aby mohl řádně plnit své povinnosti týkající se správy dané komunikace v rámci prevence, předcházení vzniku nebezpečí na komunikaci, resp. je zde uložena povinnost vlastníkům sousedních pozemků, kteří vznik nebezpečí svým jednáním zavinili, toto nebezpečí na svůj náklad odstranit. Jiná je však situace, kdy již dojde

k danému následku, tedy proměnilo-li se dané nebezpečí ve skutečnost (pád stromu na silnici apod.). V tomto případě je již namístě užít jiné prostředky nápravy, tj. prostředky nápravy faktického stavu, nikoli pouze odstranění nebezpečí (např. odstranění znečištění komunikace dle ust. § 28, či odstranění pevné překážky dle ust. § 29 daného zákona).

Ust. § 35 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích přitom rozlišuje dvě různé výše uvedené situace – zaprvé zda, došlo ke vzniku nebezpečí z důvodů majících původ ve výstavbě a provozu dané komunikace, nebo v přírodních vlivech a zadruhé zda nevzniklo z důvodů majících původ v jednání vlastníků sousedních nemovitostí. V prvním případě jsou vlastníci sousedních pozemků povinni strpět, aby byla na jejich pozemcích provedena nezbytná opatření. Ve druhém případě jsou to však právě vlastníci sousedních pozemků, kdo je povinen tato nezbytná opatření na své náklady provést.

Jednání je definováno jako projev vůle jednajícího ve vnějším světě jako vědomé složky zaměřené na dosažení určitého cíle. Jednat lze přitom jak konáním, tak opomenutím, kdy je však u opomenutí nutné zkoumat, zda se v dané věci jedná o opomenutí, které lze z hlediska závažnosti postavit naroveň konání. Je tedy nutné posoudit, zda se jedná o opomenutí takového konání, k němuž byl jednající povinen podle okolností daného případu a svých poměrů, měl-li tedy možnost i schopnost následku zabránit (analogicky srovnej např. ust. § 112 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, či níže uvedená ustanovení soukromého práva).

V dané věci krajský soud souhlasí s odůvodněním rozhodnutí správních orgánů, neboť má za to, že ke vzniku nebezpečí došlo právě jednáním žalobce. V prvé řadě je sice nutné přisvědčit námitce žalobce, že se jedná o následek vzniklý v důsledku přírodních vlivů (zvětrávání skály), na druhou stranu to byl však právě žalobce, resp. jeho právní předchůdce, komu byla uložena povinnost zajistit svah tak, aby nedocházelo k ohrožení bezpečnosti na předmětné silnici. Ke vzniku daného nebezpečí přitom nedošlo ani ve spojitosti s výstavbou dané komunikace (ta probíhala již v r. 1947 a následující), ani jejím provozem (jedná se o silnici III. třídy, která není nikterak nadměrně užívána), a nejsou tak naplněny předpoklady ust. § 35 odst. 1 první část věty zákona o pozemních komunikacích.

Je nutné nejprve uvést, že má žalobce obecně prevenční povinnost vyplývající mu již ze samotné skutečnosti, že je vlastníkem dané nemovitosti, resp. osobou, jež s ní hospodář. Podle čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod platí pro všechny vlastníky: Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Vlastník je tak oprávněn s danou věcí, jež tvoří „jeho vlastnictví“ nakládat, jak uzná za vhodné, kdy ji může užívat/požívat apod. (analogicky srovnej §1012n. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále OZ). Toto jeho právo je však omezeno nejen vnitřně, kdy se musí o danou věc starat (udržovat ji ve způsobilém stavu), ale i zvnějšku tím, že v rámci jeho výkonu nesmí zasahovat do práv a oprávněných zájmů ostatních. Tato skutečnost je poté zohledněna i v zásadě prevence, jež soukromé právo ovládá. Ta jednak zahrnuje povinnost počínat si při konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na vlastnictví jiného (srovnej ust. §2900 OZ), ale i povinnost zakročit proti vzniku újmy mimo jiné i odůvodňují-li to poměry mezi osobami (§2901 OZ). V druhém případě, kdy by takto daná osoba nejednala, a došlo by ke vzniku újmy, došlo by z jeho strany ke spáchání tzv. nepravého omisivního deliktu, kdy by jednající „odpovídal“ za své opomenutí takového konání, k němuž byl povinen. Tato zásada přitom ovládá soukromé právo již od dob římského

práva a platila a platí i v době od r. 1947, kdy došlo k výstavbě předmětné stavby (tedy ne jen za účinnosti výše zmíněného OZ, ale i za účinnosti předcházejících občanských zákoníků, např. § 415 zákona č. 40/1964 Sb.). K otázce prevence v oblasti nebezpečí vzniku škody hrozící pádem zvětralého skalního masívu poté zdejší soud blíže odkazuje *mutatis mutandis* na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12.6.2003, sp. zn. 25 Cdo 2183/2001 („Právní úprava státní správy v oblasti hospodaření s lesy na základě zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, sledující především zájem na ochraně lesa, neznamená, že by vlastník lesního pozemku, případně nájemce či právnická osoba, jíž je podle ustanovení § 4 odst. 1 cit. zákona o lesích svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu, byl zbaven povinností, které mu plynou z obecného právního předpisu (občanského zákoníku)“).

Žalobce, resp. jeho právní předchůdce byl tedy jako vlastník daného pozemku povinen jej udržovat tak, aby při jeho konání na předmětné nemovitosti nedošlo ke vzniku újmy jiné osoby. Navíc již z výše specifikovaného Výměru vyplynula povinnost provést na něm taková nezbytná opatření, která by zabránila vzniku nebezpečí na silnici III/ 337 65. Z vypracovaného Inženýrskogeologického posouzení a rámcového návrhu stabilizace skalního svahu, výpovědi jeho zpracovatele Ing. P. i ze samotného místního šetření však vyplývá, že žalobce, resp. jeho právní předchůdce žádná takováto opatření nepřijali. Žalobce zejména nevykonával na daném pozemku ani běžnou údržbu, čímž jednoznačně došlo ke zjevnému zhoršení stavu svahu. Svým jednáním spočívajícím v opomenutí tak žalobce naplnil podmínky ust. § 35 odst. 1 druhá část věty zákona o pozemních komunikacích, kdy byl k danému jednání (k přijetí nutných opatření a k údržbě) on i jeho právní předchůdci jako vlastník povinen. Žalobce tedy měl možnost i schopnost vzniku tohoto nebezpečí zabránit. V dané situaci tedy žalovaným rozhodnutím dle názoru krajského soudu nedochází k nezákonnému přesunu povinností vlastníka komunikace na vlastníka sousedního pozemku, kdy je vlastník komunikace stále povinen komunikaci udržovat a za splnění předpokladů ust. § 35 odst. 1 první části věty zákona o pozemních komunikacích i provádět zde nezbytná opatření k zabránění uvedeným jevům.

Dle názoru krajského soudu sice došlo ke vzniku daného nebezpečí v souvislosti s přírodními vlivy, ovšem žalobce byl povinen těmto následkům svým konáním předejít. Jeho jednáním spočívajícím v opomenutí povinnosti vlastníka pečovat řádně o pozemek tak došlo ke vzniku daného nebezpečí. Příčinná souvislost mezi opomenutím žalobce jako vlastníkem pozemku a stavem svahu ohrožujícím pozemní komunikaci je zjevná a byla prokázána inženýrskogeologickým posouzením vypracovaným Ing. J. P. Pokud by totiž žalobce vykonával běžnou údržbu a odstraňoval či účinně reguloval množství a stav náletových rostlin, nedošlo by k takovému rozrušení skalního masívu, k jakému došlo právě v důsledku kořenového systému, což vyústilo v odpadávání balvanů na uvedenou pozemní komunikaci. Jinak řečeno, pokud by žalobce vykonával běžnou údržbu (regulace náletových rostlin), pak by samotné přírodní vlivy (voda, led, tání, vítr) nezpůsobily rozrušení skalního masívu v daném rozsahu.

Krajský soud je dále toho názoru, že je nutné zohlednit právě namítané historické souvislosti vzniku dané stavby, jelikož právě v této době byla Výměrem nutnost údržby vyslovena a tudíž právnímu předchůdci žalobce známa. Stavebníkem byl označen „čs.stát.“ Každý případ je třeba posuzovat s ohledem na jeho individuální okolnosti (§ 2 odst. 4 správního řádu), proto je na místě zohlednění historických okolností a rovněž té okolnosti, že se v případě žalobce jedná o státní podnik, nikoliv o takového vlastníka pozemku, pro který by údržba skalního masívu byla likvidační, žalobce takové námitky nevznesl. Tedy ani

z pohledu proporcionality zvoleného řešení a jeho důsledků se nejví přezkoumávané rozhodnutí žalovaného jako nepřiměřené. Námitka žalobce o obcích, které by měly hradit údržbu obchvatů, neboť historicky vznikly k jejich prospěchu, není přípádná. V této věci není žalobce zavazován k údržbě pozemku z důvodu vzniku komunikace k jeho prospěchu, nýbrž z důvodu jeho opomenutí jako vlastníka, když bylo zohledněno, že tyto povinnosti byly známy již jeho právnímu předchůdci v době vzniku pozemní komunikace.

Pokud jde o namítanou aplikaci ust. § 9 vyhlášky č. 104/1997 Sb., to upravuje údržbu a opravu samotné komunikace, jejichž cílem je odstranit závady ve sjízdnosti, opotřebení nebo poškození komunikace, jejích součástí a příslušenství. Rozsah a způsob provedení závisí na vyhodnocení výsledků prohlídek, popř. na doporučeních systému hospodaření s vozovkou. Příloha č. 5 této vyhlášky poté uvádí, že se v rámci běžné údržby komunikace provádí i údržba svahů a násypů zemního tělesa komunikace. Jak je však uvedeno výše, není předmětný svah součástí ani příslušenstvím předmětné komunikace (jejího tělesa), proto toto ustanovení na danou věc vůbec nedopadá. Tato námitka žalobce je tak rovněž nedůvodná.

Konečně nelze přisvědčit ani námitce žalobce, že na uvedenou věc dopadá stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 3.12.2012, sp. zn. 2984/2012/OP/MBČ. V tomto stanovisku je uvedeno, že *překážka na pozemní komunikaci, kterou představuje kámen utržený ze skály, není překážkou umístěnou (tedy na komunikaci položenou) z něčí vůle, ale jde o důsledek živelní pohromy. Je to především vlastník komunikace, na kom leží povinnost závadu odstranit. Vlastník je povinen na komunikaci provádět řádné a mimořádné prohlídky, udržovat ji a opravovat. Pokud vlastník své povinnosti neplní, je na místě vykonat státní dozor a písemně vlastníkovu komunikace uložit způsob a lhůtu k odstranění pochybení. V případě nesplnění příkazu může úřad opakovaně ukládat pořádkové pokuty.* Krajský soud zastává obdobný názor jako žalovaný, tedy že není důvodu toto stanovisko v dané věci zohledňovat, když se jedná o stanovisko týkající se odstraňování překážek nacházejících se přímo na pozemní komunikaci, tj. odstranění již existujícího následku, nikoli pouze hrozícího nebezpečí. Jedná se tak o situaci, jak je již uvedeno výše, kdy je na místě přikročit k aplikaci jiných nástrojů ochrany než dle ust. § 35 zákona o pozemních komunikacích. Rovněž již bylo uvedeno, že vlastník komunikace je i nadále povinen komunikaci spravovat a provádět dané prohlídky, což konečně ve svých rozhodnutích uvedly a zohlednily i správní orgány.

Krajský soud tak uzavřel, že žalovaný správně aplikoval ust. § 35 odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích zcela správně a své stanovisko týkající se porušení povinnosti žalobce též řádně a dostatečně odůvodnil. Ze všech shora uvedených důvodů proto krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O nákladech řízení krajský soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, takže mu právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Úspěšnému žalovanému, kterému tak právo na náhradu nákladů vzniklo, podle soudního spisu nevznikly takové náklady, které by přesahovaly rozsah jeho obvyklé úřední činnosti, proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 12.dubna 2017

JUDr. Jan Dvořák v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Mgr. Lucie Marešová